

Olof Hermelin, Föredrag 2011-11-12

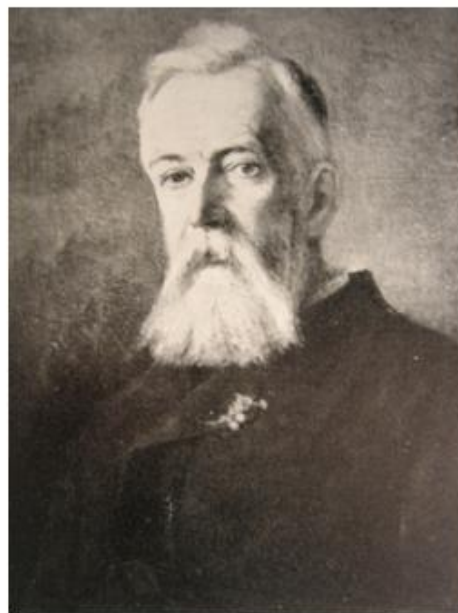
Välkomna till denna lilla presentation av min farfars far, Landskapsmålaren Olof Hermelin. Mitt namn är Max Hermelin och jag tillhör den s.k. Österbyggenen av släkten Hermelin uppfödd på Degla Gård i Småland och son till Bengt-Olof (BeO) Hermelin.

Min farfars far Olof Hermelin föddes 1827 på Gripenbergs slott Säby socken som ligger nära Tranås och Gränna.

OLOF HERMELIN

född 8/02/1827, Gripenbergs Slott, Säby Socken
död 3/12/1913, Olofsborg, Stocksund, Danderyd
Son till August Söderling HERMELIN

- Landskapsmålare, Fornforskare, Författare,
- Gift 1852 med Malin Lucie Liljenstolpe
- Barn:
- Carl Axel August 1854-1888
- Olof Tryggve 1856 – 1951
- Maximilian 1858 -1930
- Ebba Sofia Helfrid 1859 – 1927
- Elin Lucie 1861 – 1924
- Helge 1867 död samma år
- Signe Maria 1871 – 1872

Oljemålning av Hildegard Thorell 1886

Lite historia om Gripenberg som börjar med fältmarskalken Carl Gustaf Wrangel som när han var endast 35 år erhöll 64 mindre gårdar i Säby trakten av drottning Kristina som belöning för sina krigsinsatser. Dessa slog han ihop till en större gård och gav den namnet Gripenberg efter sin Mor Margaretha Grip. Slottet började han bygga 1663 och det var färdigt 1666. Tanken var att ha det som ett jaktstolt i de viltrika markerna. Gripenberg gick genom arv, köp och reduction och nytt köp slutligen till kommersrådet Samuel af Söderling som strax innan sin död 1798 gjorde Gripenberg och närbelägna Mörbylund till fideikommiss för sin dotterson, kammarherren August Söderling Hermelin – Därefter har Gripenberg stannat i släkten Hermelin's ägo till nuvarande Fredrik Hermelin.

Gripenbergs Slott, Säby Socken, Småland (nära Tranås).

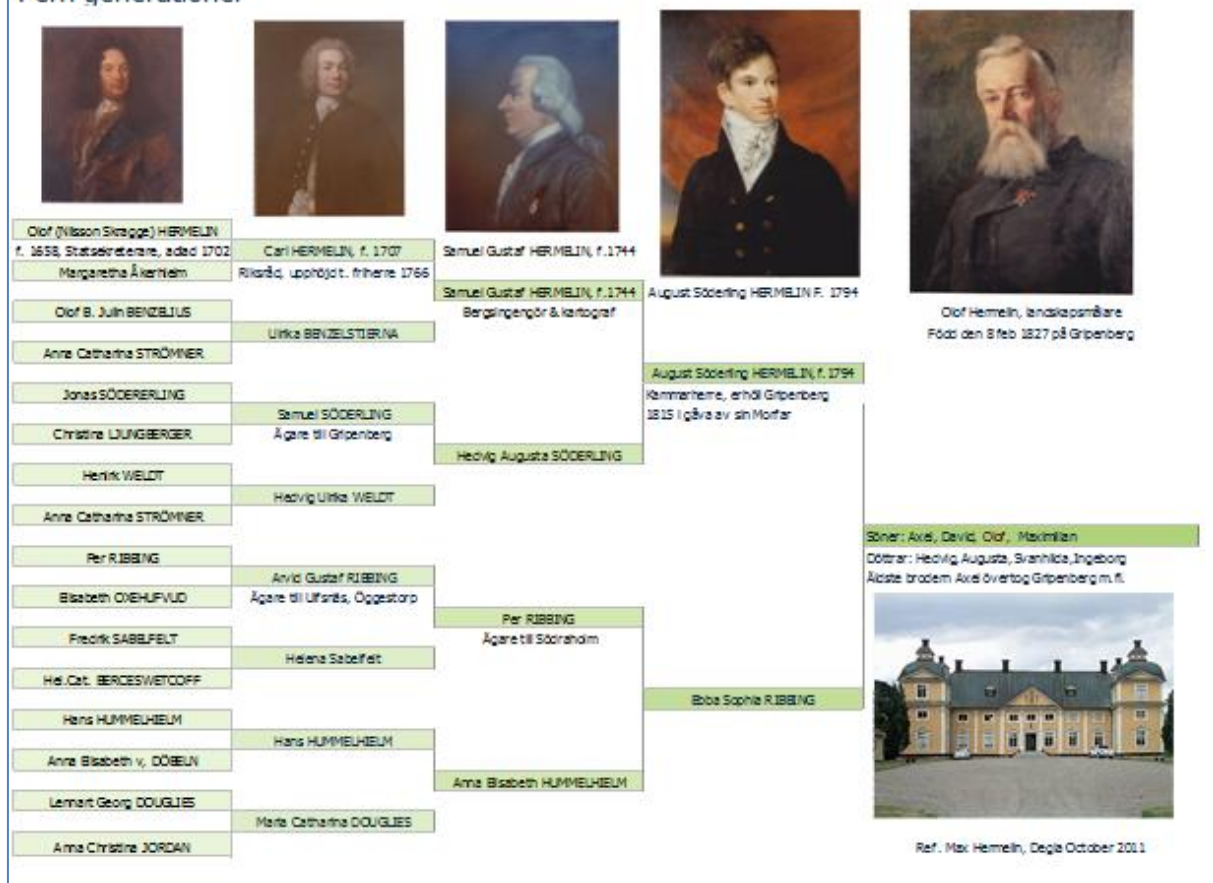
År 1648 fick den 35-årige fältmarskalken Carl Gustaf Wrangel 64 mindre gårdar i Säby socken av drottning Kristina. Dessa gårdar slog han ihop till en större enhet, och vinter 1663/64 började han där uppföra Gripenberg som var färdigbyggt tre år senare. Platsen hette från början Åby men efter slottet var uppfört ändrades gården namn till Gripenberg efter Carl Gustafs mor "**Margareta Grip**". -

Wrangel byggde slottet som ett jaktstolt fast själv skall han visst bara ha besökt slottet en enda gång-år 1669.

1770 såldes slottet till kommersrådet Samuel af Söderling. Samma år Söderling dog (1798) gjorde han gården och det närbelägna Mörbylund till fideikommiss för sin dotterson, kammarherre August Söderling Hermelin.

Gripenberg ägs idag av Fredrik Hermelin son/son/son/son/son till August Söderling Hermelin.

Släkträd för Landskapsmålaren Olof HERMELIN född 1827 död 1913. Fem generationer

Sades då att:

”Olof Hermelin hade ett okristligt bra påbrå” genom sin anfader den livlige, litteräre karolinen, Karls XII sekreterare ,**Olof Nilsson Skragge Hermelin** följde av

Riksrådet Carl Hermelin, vidare

Bergsrådet och kartografen **Samuel Gustaf Hermelin**, kallad ”**Norrbottens fader** ”bröt bygd, röjde väg, öppnade berg som det står på hans monument i Luleå.

Och sedan Olof Hermelins egna föräldrar den bereste kammarherren **August Söderling Hermelin** och sist, men inte minst: ” **den myndiga nåda på Gripenberg**” modern **Ebba Ribbing**, vars kärnsläkt sträcker sig genom nästa hela Sveriges historia.

OLOF OCH SYSKON

Skolundervisning skedde på Gripenberg genom informator, herr Ryman m.fl. och i franska språket, Mme Baubris hemförd från Paris av Axel Hermelin. Totalt fanns 16 barn i olika åldrar att undervisa. 9 syskon Hermelin + 2 kusiner Hermelin (Fredrik och Alfons från NOOR i Uppland + 3 eller 4 föräldralösa Ribbings barn + 2 Löwenhjelm. **Summa 16 barn**

1841, 14 år gammal, började Olof Hermelin "den riktiga" skolan vid Uppsala Lyceé men flyttade ett år senare till en mindre skola i Stockholm som drevs av en f.d. informator från Gripenberg och därefter till Hillska skolan i Barnängen som fungerade mycket bra. Efter den tidigare tröga skolgången infann sig nu ett stort intresse för studierna vilket inbegrep, förutom vanliga ämnen också olika språk inkl. latin.

1846 Togs Studentexamen.

1847 Officersexamen inför generalen LEFRÉN. Fick beröm för topografiska ritningar och borde enligt egen senare åsikt ha stannat vid topografiska corpsen i stället för att längre fram bli lantbrukare. Underlöjtnant vid Västgöta-Dals regemente. Började sälja tavlor!

1848 Erhöll officersfullmakt av Konungen samt medel av föräldrar att tillbringa vintern i Stockholm för att "eventuera" (fullkomna sig) sig. Tog första lektioner i målning av Teodor Billing och sålde sina första två tavlor till Konstföreningen.

1850-51 Löjtnant vid samma regemente, begärde därefter avsked vilket beviljades. Ångrade sig?

Malin Lucie LILJENSTOLPE gift 1852 med Olof HERMELIN

1853-95 Köper O.H. gården "Österby" i Råby socken nära Eskilstuna och påbörjade konststudier vid Konstakademin i Stockholm. Elev till bl.a. landskapsmålaren **Tore Billing** (1816-1892).

Får med hustrun Lucie sju barn under åren 1854-1871 av vilka de två senast födda år 1867 och 1871 båda avlider inom ett år. De övriga barnen är

1854 Carl Axel August,
1856 Olof Tryggve,
1858 Maximilian, (min farfar)
1859 Ebba Sofia Helfrid,
1861 Elin Lucie.

1862 Deltar i skapandet av en litterär/musikalisk förening i Örebro med namnet "CONCORDIA" och målar tavlan "Concordia".

1868 Skrivet dramat "Kung Hundings Söner", "Jättens dotter", "Peder Rank och hans fästmö" m.fl. En religiös diktcykel "Gåtor på tidens strand" höll han på med från ungdomen, till dess and vid 80-års ålder utgav den illustrerad av honom själv. Har inte kunnat återfinnas!!!

1865 Som representant för sin ätt deltog han i det hetsiga mötet hos riddarskapet och adels 1865. OH reserverade sig mot beslutet om tvåkammarriksdagen. Han hade "av erfarne män blivit uppmärksam på mångfaldiga fel i det antagna förslaget" – "Arbetarklassen, den talrikaste vårt land äger, borde hava sina representanter"

1866-76 **Fornminnesforskare.** Resestipendiat vid Vitterhetsakademin varvid han under sommarmånaderna och under en tioårs-period inventerade, i huvudsak inom Sörmlands-socknar, fornminnesplatser, kyrkor, gravar och runstenar samt sägner vilket han nedtecknat och dokumenterat och vilka handlingar nu förvaras i Antikvariskt-topografiska arkivet i Riksantikvarieämbetet. (se boken "Med Portfölj och Ritstift" av Maj Odelberg). Att teckna och berätta blev nu Olof Hermelins livsuppgift i allt högre grad.

1867 Konstnärsanlaget bröt oemotståndligt fram vid denna tid. Gården lämnades i andras händer (sonen Carl Axel) att skötas. Barnens uppfostran togs i stort om hand av hustrun Lucie. Vintrarna tillbringades i Örebro för barnen skolgång.

1870-73 O.H. deltar i konstskolor/resor till Köpenhamn, Düsseldorf, Paris, Belgien, Holland & London. Spenderar några år i Paris och kom i kontakt med "**Barbizonskolans friluftsmåleri**" vilket påverkade hans fortsatta konstnärskap och han blev en ivrig förkämpe för det Franska friluftsmåleriet.

BILD NR 8 OCH KANSKE 9

1871 Upphöjd till "Agreé" vid Konstakademin

1876 Kommissarie vid Svenska konstutställningen i Philadelphia USA där han stannade i 18 månader.

1877 Målar tavlan "Atlanten" under överfarten från USA, räknas som början till impressionistiska scener i Svensk konst.

1885 Målar tre stora dekorativa målningar till blivande Nordiska Museet för tre av Museets landskapsavdelningar.

1885 Deltar i den s.k. "opponentrörelsen" med bl.a. Carl Larsson, Ernst Josephson m.fl. Syftet var att bryta med Konstakademin och i stället år 1886 bildas som alternativ, **Konstnärsförbundet**.

1885 överlämnar O.H. 107 tavlor för ett värde av 7.000 kr till Nordiska Museet. Betalningen erhöles strax för Jul året därpå. Efter att desamma inramats uppskattades värdet till 25.000 av Nordiska Museet. Dess vidare historia är inte känd men det lär finnas 52 tavlor i Muséets förråd. Bilder av dessa kan ses om man går in på www.digitalmuseum.se och söker på namnet HERMELIN.

1886 Deltar med ett antal konstverk i Opponenternas utställning på Blanchs Salonger.

1886-90 Ledamot i konstnärsförbundet.

1890 Medlem i Konstnärernas Förening.

1895 Överlåter O.H. Österby Gård till barnen och flyttar till Olofsborg, Hermelinsvägen 2, Stocksund tillsammans med sin maka Lucie och sonen Tryggve, också är konstnär och som bodde kvar här även efter föräldrarnas död .

1908 i februari avlider hustrun Lucie (f. Liljenstolpe) i Stocksund.

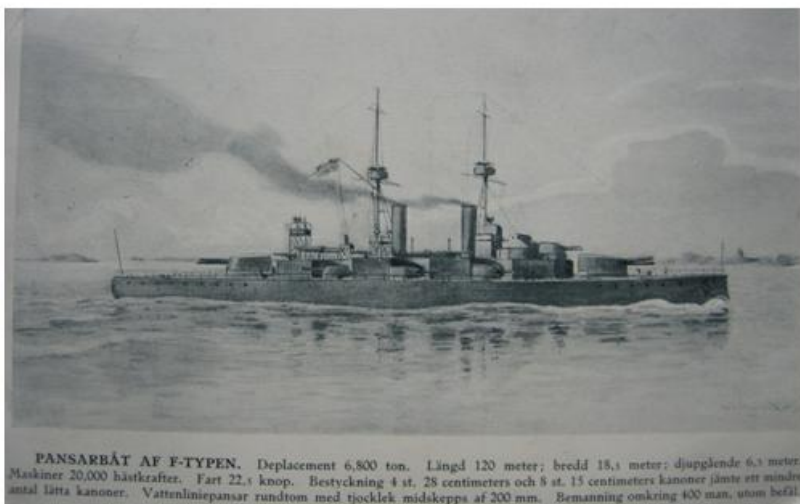
Vårlandskap nära Österby Gård

"Uppsala Högar" - 200 x 130 cm av O. Hermelin. Finns på Riksantikvarietet

1908 till sin död 1913 engagerar sig Olof Hermelin starkt i det Svenska försvaret och den förändring som skett sedan Norges utträde ur Union med Sverige. Då inte den Svenska Regering kan komma överens om införskaffande av bättre sjö-försvär bildas "SVENSKA PANSARBÅTSFÖRENINGEN" som på fyra månader samlar in drygt 15 miljoner kronor vilket med Gustaf V's bistånd räckte för beställning av pansarskeppet "H.M. SVERIGE" som sjösattes i Göteborg den 3 maj 1915. Insamlade medel täckte också kostnader för glas, porslin och bordssilver märkta med lilla riksvapnet och "H.M. SVERIGE". Olof Hermelin bidrog genom att lämna erhållna intäkter för alla tavlor beställda under en period till Föreningen.

Konung Gustaf V. går rond genom pansarbåten "Sverige"

1911-12 Engagerar sig Olof H. starkt i det Svenska försvaret och den förändring som skett sedan Norges utträde ur Unionen. Då inte den Svenska regeringen kan komma överens om införskaffande av bättre sjöförsvär bildas "SVENSKA PANSARBÅTS FÖRENINGEN" som på fyra månader samlar in 15 miljoner kr vilket räckte för att beställa ett pansarskepp "HMS SVERIGE" som sjösattes i Göteborg den 3 maj 1915. Insamlade medel räckte också till glas, porslin och bordssilver, alla märkta med lilla Riksvapnet och "H.M. Sverige". Olof H. bidrog genom att lämna erhållna intäkter för alla tavlor beställda under en period till Pansarbåtsföreningen.

1910-13 Olof H ger aktivt också aktivt stöd till Norrbottens skytteföreningar för att främja Sveriges försvar mot ev. angrepp från öster. Detta uppmuntrar han på samma sätt genom att skänka tavlor som priser vid skyttetävlingar. Igen blir det många tavlor målade för detta syfte. OHs oro först för problem med Norge och sedan en allt starkare inriktning på hotet från "Öster/Ryssland".

1913 OH håller också ett upprop till socialisterna i Norrbottens Län med slutklämmen "Frid och Ro i vårt högt älskade af fädren ärfda land, men strid om Fienden kommer"! Var beredda!!!

BILD

STOCKSUND OLOFSBORG

DELTAGIT I UTSTÄLLNINGAR

Olof Hermelin deltog i flera Internationella Utställningar:

- 1873 Utställning i Wien, Österrike
- 1876-77 Utställning i Philadelphia USA
- 1878 och -89 Utställningar i Paris
- 1888 och -92 Utställningar i München
- 1886, 1899 och 1900 Utställningar i Berlin

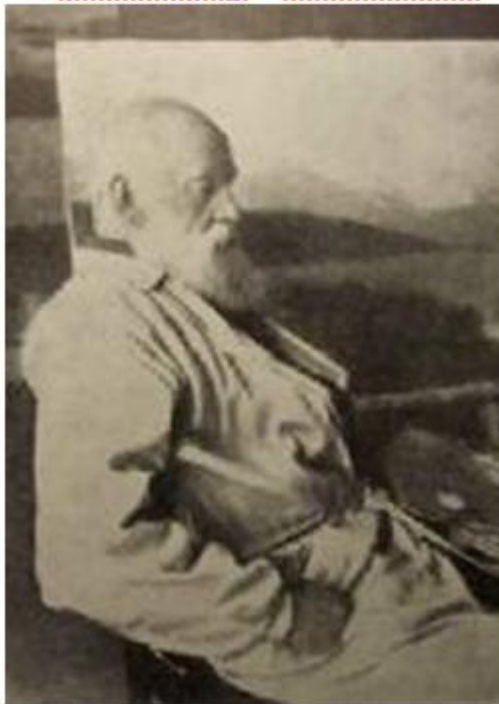
Permanent utställning av tavlor finns bl.a. hos:

- National Museum Sthlm, Ett par Vårlandskap
- Nordiska Museet, Uppsala Högar, Skeppssättning vid Åsa Yttersela & Gravfält från Greby
- Riksantikvarieämbetet, Stockholm, mycket stor tavla i entrén
- Göteborgs Konstmuseum, Kustlandskap
- Malmö Museum, Vårdag vid Mälaren & Allé i Strömsholms Park
- Museum för konst i Köpenhamn, okänt motiv
- Philadelphia Konstakademi. okänt motiv
- Fürstenbugs Galleri, okänt motiv

DOTTERN HELFRID'S KOMMENTAR

Olof Hermelin's dotter **Helfrid (gift Cederblad)** har, 1927, skrivit en berättelse "Till minnet av min far" som ger en god beskrivning av livet på Österby men kanske lite kritisk om sin Far när det gäller mängden av tavlor som producerades, så här skriver hon: *"Om han blott hade målat hälften så många tavlor och sedan gallrat och sovrat, skulle hans konstnärnamn varit starkare, ty det är klart att vid en så rik produktion kunna ej alla tavlor vara fullödiga, men många, många pärlor finnas bland dem".*

Olof Hermelin vid sitt stativ
i Olofsborg - Stocksund

Ref. Max Hermelin (Degla/Österby)

Tel. 0176 94334, mail: mmhermelin@gmail.com